
NIEUWSBRIEF • Nr10 • SEPTEMBER 2004

STICHTING HARRY VAN KUYK

Kunst overleeft haar maker

OPGERICHT 1998 • 'S HERTOGENBOSCH

Vooraf

Het bestuur van de Stichting Harry van Kuyk kijkt met veel genoegen en voldoening terug op de zeer succesvolle tentoonstelling 'Fragment' in het kleine Bartholomeuskerkje in Beek. Tegelijkertijd werd de 75ste verjaardag van de naamgever van de stichting gevierd in combinatie met de vierde vriendenbijeenkomst.

Inmiddels is de jaarlijkse grafiekmap GrafiPersingen 2004 verschenen waarin een zogenaamde witte prent of reliëfdruk van Harry is opgenomen. U heeft daar inmiddels bericht over ontvangen.

Onze bestuursleden Martiene Visser en Kees van Katwijk zijn er op een veiling van Bub Kuiper in Haarlem in geslaagd om twee 'oude' witte prenten te verwerven.

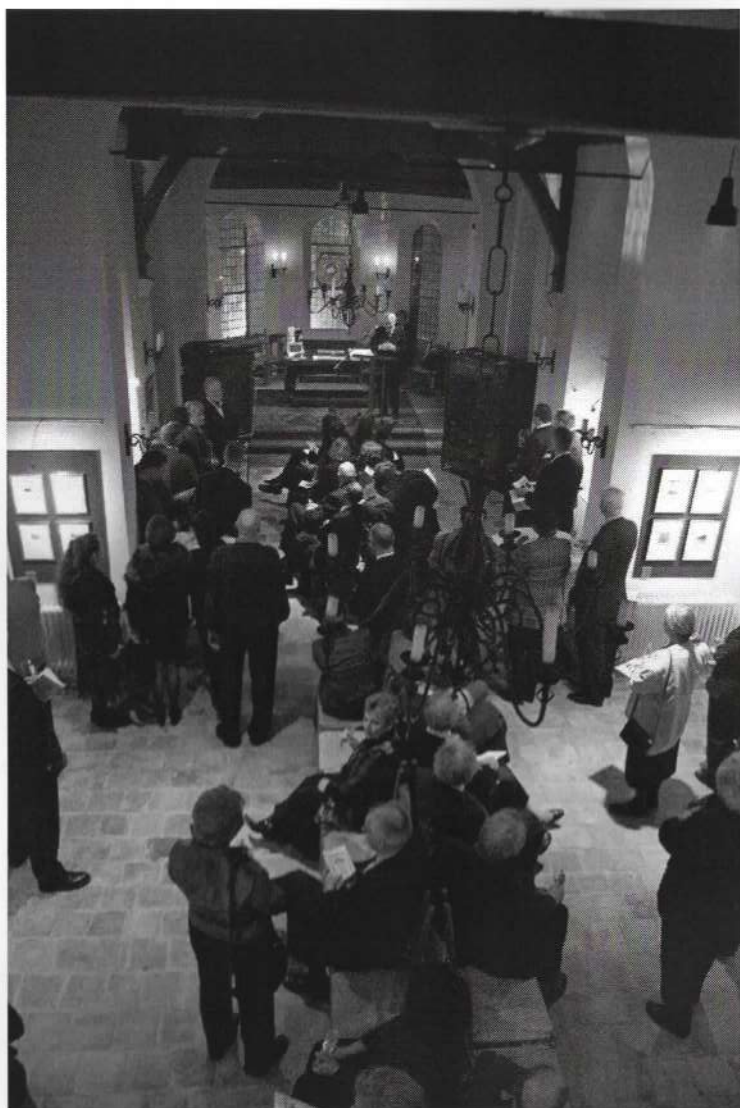
Het bestuur is nu al druk bezig voorbereidingen te treffen voor de vijfde vriendenbijeenkomst in 2005, ditmaal in 's Hertogenbosch.

Begin April 2005 komt er in het Bossche Prentenmuseum een uitgebreide tentoonstelling van werk uit vroege jaren, zoals grote hoogdrukprenten, monotypen, reliëfdrukken en andere unica. **Opnieuw doet het bestuur een oproep aan de vrienden die kunstwerken uit vroeger jaren in bezit hebben dit te melden. Speur eens in uw collectie naar wat u denkt dat een interessante aanvulling kan zijn. Geef die dan op aan het bestuur zodat wij een keuze kunnen maken.** Nadere mededelingen over deze bijeenkomst zullen tijdig in bezit van de vriendenkring komen.

Met vriendelijke groet, namens het bestuur,

Hans Broekhuijsen

Een overzicht van het schitterende kerkje tijdens de opening. Foto: Henk Baron

Polder in Pastel werd kleurrijke feestavond

27 Februari 2004, het lijkt weer lang geleden maar in de herinnering van zo'n 1500 bezoekers (in drie weekeinden) blijft de jubileumtentoonstelling van Harry van Kuyk in het schitterend gerestaureerde Bartholomeus kerkje in Beek fris in het geheugen.

Voor het eerst in vele eeuwen werd deze unieke gelegenheid benut voor iets anders dan waarvoor het gebouwd werd, namelijk het tonen van een reeks kunstwerken waarop de onvolprezen schoonheid van de Ooijpolder kleurrijk te bewonderen was.

De opening van deze tentoonstelling was beslist feestelijk te noemen.

Op enkelen na waren alle vrienden van de Stichting Harry van Kuyk aanwezig en op vele gezichten was de verrassing en de vreugde over het getoonde werk duidelijk op de gezichten te lezen. De champagneontvangst met glazen die versierd waren met een hartelijk welkom en een portretje van de exposant verhoogde de feestelijke sfeer.

De verlegenheid en de gebruikelijke zenuwen van Harry verdwenen spoorloos door de belangstelling voor zijn werk en de hartelijkheid van de bezoekers. Geen wonder: Het was dan ook niet het normale publiek wat aanwezig was. Het was een bijna honderdkoppige schare van vrienden.

Niet alleen vrienden van de stichting, maar ook persoonlijke relaties van Harry. Dat werd al heel duidelijk in het openingswoordje van de voorzitter Hans Groothuijse. Hij memoreerde de zorgvuldigheid waarmee deze expositie was georganiseerd, samengesteld en natuurlijk gemaakt en

Voorzitter Hans Groothuijse tijdens het openingswoord. Foto: Henk Baron.

De secretaresse van de stichting Martiene Visser ter Horst overhandigt hier het door de vrienden samengestelde Liber Amicorum. Foto: Henk Baron.

ingericht door de kunstenaar. Verrassingen lieten niet op zich wachten. Daar was de meer dan overweldigende belangstelling voor het aanwezige werk maar zeker ook het verlangen om een van deze werken in eigen bezit te krijgen. Marie-Antoinette had het er maar druk mee. De lezing die de kunstenaar zelf over zijn werk en de achtergronden daarvan hield, werd aandachtig aangehoord.

Een groot aandeel van deze verrukkelijke avond werd verzorgd door directie en personeel van Hotel-Restaurant 't Spijker, die de meer dan voortreffelijke catering verzorgden. Rob, Petra, Eva en Mischa, veel complimenten en dank voor deze eersteklas service! Een ander hoogtepunt van deze avond en voor Harry een volslagen verrassing, was de aankondiging van een voortreffelijke voordracht van een lang niet geziene vriend van Harry: de nu in België wonende Nico de Wal Grootondernemer maar vooral galerist die in zijn ongewoon grote en unieke galerij meerdere tentoonstellingen van Harry op magistrale wijze organiseerde. De voor velen onthullende belevenissen welke deze twee samen meemaakten en de commentaren daarop waren indrukwekkend. In dit nummer van de nieuwsbrief is, met foto's geïllustreerd, de geschiedenis van de vriendschap met Nico de Wal opgenomen.

En, alsof het allemaal nog niet genoeg was, werd de jarige een versierde kist aangeboden door de secretaris van het bestuur van de Stichting. Het was de verpakking van een even ontroerend als een groots geschenk in de vorm van een Liber Amicorum. Tientallen schriftelijke en soms rijk geïllustreerde brieven, gedichten en zelfs hele beschouwingen met zeldzame foto's van vele vrienden van hem en van de stichting werden door Harry met grote dank in ontvangst genomen.

Waar Harry zelf deze tentoonstelling als een soort geschenk ter gelegenheid van zijn vijfenzeventigste verjaardag dacht aan te bieden aan de vrienden van de stichting en aan het grote publiek, was het grootste geschenk voor hem toch wel deze avond en de warme belangstelling voor zijn werk en persoon.

Glimmend van trots poseert het voltallige bestuur met in het midden de jarige Harry. Foto: Henk Baron.

Dank!

Een opening van een tentoonstelling is voor elke kunstenaar altijd een spannende en beladen ervaring.

Dat was het die gedenkwaardige 27 Februari 2004 ook, vooral wegens het emotionele effect dat deze avond op mij bleek te hebben. Niet het 'gewone' openingspubliek deze keer maar louter vrienden van mij, die op bezoek kwamen in een wel heel bijzondere omgeving. Maar los van de sfeer van een eeuwenoude kerk speelde er veel meer iets anders. Het was de warmte, de vertrouwdheid en de hulp die ik bij deze gelegenheid kreeg van publiek en de besturen van zowel de stichting Harry van Kuyk als van de stichting Bartholomeuskerk.

Al ver voor de tentoonstelling werd ik overvallen door het voltallige bestuur van de stichting die mij tot grote verrassing het cadeau van de vrienden van de stichting kwamen overhandigen: een schitterende DVD recorder. Alsof ze geweten hebben dat zoiets op mijn wensenlijstje voorkwam. Ja...geweldig. Alles wat ik kan doen, doe ik hier: aan meer dan negentig gasten op die avond zeg ik uit de grond van mijn hart: *Dank jullie allemaal.*

Harry van Kuyk

Harry van Kuyk 75

Een van de voorbereidingen voor de Galaopening van de tentoonstelling in de Kleine Bartholomeuskerk in Beek betrof het uitnodigen van een zeer goede bekende van Harry, de heer Nico de Wal. Een groot ondernemer, nationaal en internationaal, maar voor Harry vooral de oprichter van Galerie De Schouwzaal in Hapert en initiatiefnemer en motor van de Stichting Bellfires collectie. Eén van de grootste bedrijfscollecties die ons land rijk was ontstond via luisterrijke tentoonstellingen in zijn immens grote galerie.

Ook Harry kon daar enkele malen exposeren.

Nico was altijd een ruimhartige gastheer voor kunstenaars en bezoekers van zijn galerij. Een eertijde belangstelling voor het werk, de perfecte inrichting van zijn exposities en zeker niet in de laatste plaats de 'nazorg' voor zijn exposanten. Tot vandaag zijn Nico en Harry vrienden gebleven, zoals ook bleek uit Nico's boeiende betoog op de opening.

Goed beschouwd in de schouwzaal

Harry is zo **trouw!** Toen ik mijn honderden archiefstukken over Harry van Kuyk raadpleegde, vond ik van bijna ieder jaar sinds de zeventiger jaren een kaart, boekje, prent of brief "met de beste wensen". Ik ervoel nog steeds de schaamte over het feit dat ik jaren niets van mij liet horen. Ik kan daar vandaag, hoop ik, een klein beetje van goed maken.

Toen ik op 17 mei 1998 het kerkje in Persingen binnen kwam in de heilige overtuiging er weer een nieuwe serie reliëfdrukken als uiting van trouw aan Harry's stiel te bekijken, schrok ik echt even. Ik dacht: "Harriekie, wat een ontrouw. 't Kan toch niet wezen dat je ineens landschappen aan de rivier schildert?"

Maar bijna tegelijkertijd zag ik de overeenkomst met de reliëfdrukken: het licht, de lichtval. Intens nodig bij de verbeelding van wat Harry ziet en vooral: denkt. De diepte van de groeven en de geruwde oppervlakken van de drukken, de kleurrijke vlakken van de aquarel of pastel, dat komt op

Nico de Wal, links nog in functie als directeur van SNT (Foto Hans Sas) en rechts als vrolijke en gastvrije 'Spaanse' kok na een opening van een grote Harry-van-Kuyk-tentoonstelling in de Schouwzaal in Hapert. Foto: Jan van Teefelen.

hetzelfde neer. Ik had voor mijzelf geen langere, filosofische beschouwing nodig om vast te stellen dat Harry niet ontrouw was en is.

Is het in het licht van het bovenstaande toeval, of telepatie van Marie-Antoinette dat ik hier nu sta? Misschien. Zij weet niet dat ik het Rivieren Magazine van de Provincie Gelderland van A tot Z lees ('t komt gelukkig maar 2x per jaar); dat is het dus niet. Wellicht weet ze ook niet precies hoeveel werk van Harry door mijn handen en hoeveel drank van Harry door mijn keel is gegaan in die meer dan 30 jaar dat we elkaar kennen.

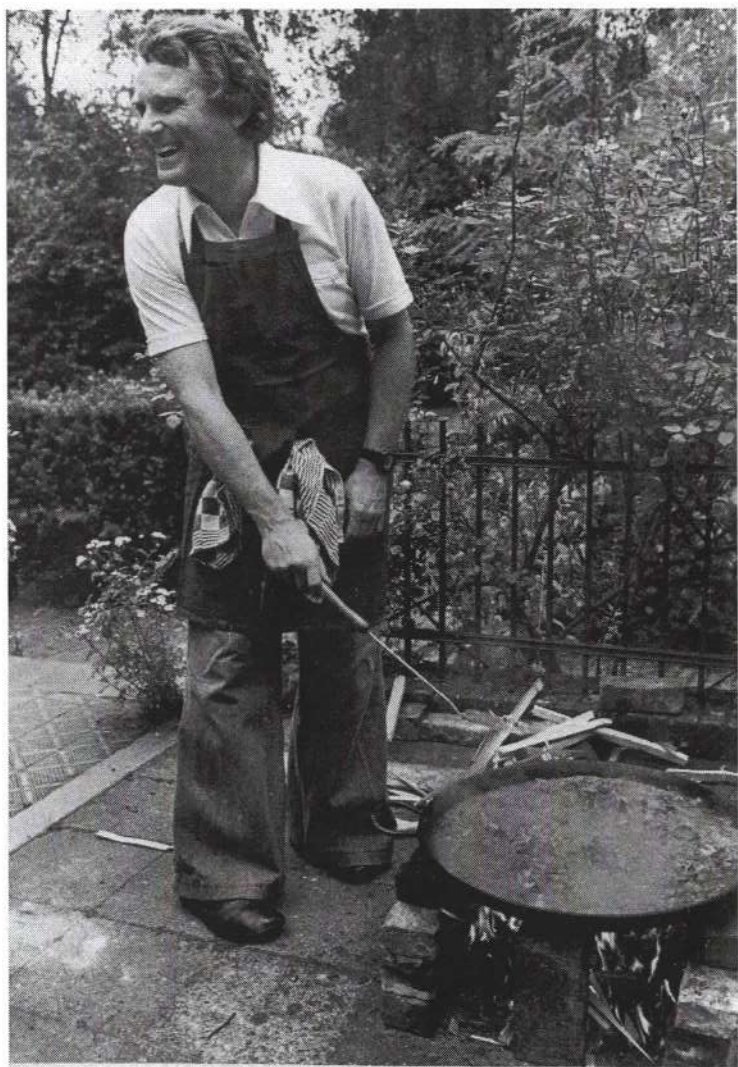
En hoeveel werk van Harry in het bezit is van de Bellfires Collectie en mijzelf. Houden we het op toeval? Of is het meer, veel meer?

Wacht even, Harry, een bekend begrip: Bellfires Schouwzaal. 1971, jij was 42, ik 39. "Een jonge kunstenaar met een bijzondere drukpers, en hartstikke mooi werk", zei Lambert Tegenbosch (op die drukpers kom ik terug).

Lambert was toen voorzitter van de Stichting Bellfires Collectie maar vooral gezaghebbend kunstcriticus van De Volkskrant. Aan de lopende band ontdekte hij nieuw en belangrijk werk. En schreef daar wekelijks over in zijn rubriek 'Galerij der Galerijen'.

"We moeten maar eens gaan kijken in Nijmegen", zei Lambert. "Als jullie het niks vinden kunnen we altijd nog lekker gaan eten bij De Hamert in Wellerlooi". Aan de Maas, u ziet al verwantschap. Overigens kende Lambert ook alle adressen voor **culinaire** kunst. "Jullie", want ook Sjoerd Bijlsma - een niet onbelangrijk grafisch ontwerper en schilder, helaas jong overleden - was een actief bestuurslid en fijngevoelig beoordelaar.

Precies herinner ik mij dat bezoek aan Harry niet meer, wel het eten en de wijn. Sjoerd en ik vonden de reliëfdrukken schitterend, maar we wisten bij

Een overzicht van een tentoonstelling in de Schouwzaal in Hapert waar voor het eerst (1973) de kleurige unicates in boekdruk werden getoond en als absoluut unicum: een groot wandtapijt.

God niet hoe we die moesten exposeren in de nog vrij nieuwe Schouwzaal. 'Strijklicht, veel strijklicht', zei Lambert 'De Vakman'. Jawel, maar die hele zaal had een lange glaswand en de expositie spraken we af voor de maand februari 1971, dus nauwelijks daglicht. We hebben daarna, in 10 jaar, 75 tentoonstellingen gemaakt van ca. 175 kunstenaars, maar zo moeilijk hebben we het alleen nog maar gehad met een grote wandkleden-expositie van Krijn Giezen (allemaal van op het Katwijkse strand gejut zeildoek, touwen hout) die eenvoudig niet tegen de muren wilden blijven hangen. De oplossing was dat we de ramen allemaal dichtplakten met zwarte folie en alleen maar elektrisch strijklicht monteerden. Millimeterwerk. Maar zo'n mooie expositie hebben we eigenlijk nooit meer gehad of het moest die van alle letter-bladen, ieder apart ingelijst!, van het Abecedarium in 1973 zijn geweest (waar meer dan 1000 bezoekers kwamen); maar toen kenden we de trucs met het licht en hadden we inmiddels een aanzienlijk grotere zaal met alleen lichtkoepels ter beschikking.

Over de schitterende cassette Abecedarium gesproken: Hapert (weet u waar het ligt?) had, of all places, de wereldpremière van de "tekijkzetting" zoals

Harry ooit eens in een brief aan mij die expositie noemde. Zo sterk was inmiddels de band tussen Harry en mij dat hij ons de eer gunde vóór Londen, Amsterdam en New York. En, geloof het of niet, zelfs de (communistische) Waarheid publiceerde een artikel over drie kolommen over Harry en het Abecedarium; om het nog erger te maken schreef De Waarheid over de in-en-in kapitalistisch getinte Bellfires Schouwzaal: "Naar zo'n prachtige, open expositieruimte moet je in Nederland helaas ver zoeken". Ik vrees overigens dat de journalist het ook letterlijk "ver" vond. En we scoorden met de verkoop: in De Volkskrant stond dat we bijna alles verkocht hadden. Ik herinner mij dat niet exact; wel herinner ik mij dat mijn moeder enthousiast inkocht voor de kleinkinderen, of ze het mooi vonden of niet, en ook mijn schoonvader tot een bescheiden aankoop aanzette. Vele vrienden en vaste bezoekers van onze zaal lieten zich niet onbetuigd, dus De Volkskrant zal wel gelijk gehad hebben. Alleen: iedereen tobdde thuis met de plaats van Harry's kunstwerken want dat mooie strijklucht leverden we er niet bij! Ook al verwoorde Lambert Tegenbosch, alweer in De Volkskrant van zaterdag 3 juni 1972, het zo: "De bladen ontlenen hun uitzonderlijke schoonheid aan de werking van het licht dat schampt langs de reliëfs die bijna onopgemerkt de stemming van elk blad bepalen." Niet dat verkoop de eerste doelstelling was. We wilden immers geen galerie zijn maar de Brabantse Kempen een goed uitgeruste tentoonstellingszaal bieden waar men kon kennis nemen van wat er zich in de rest van

Dezelfde expositiezaal maar hier met de Nederlandse première van het beroemde Groot Abecedarium in 1971. Foto's: Stichting Bellfires.

Nico de Wal hier in gesprek met een andere oude vriend van Harry, Henk Deijs, bij de stichting zeer bekend als goede gever van veel materiaal over Harry van Kuyk. Foto: Joke Jouwersma.

Nederland en met name in de Randstad afspeelde op het gebied van de hedendaagse beeldende kunst. Min of meer museaal. We vroegen 20 % van de opbrengst als bijdrage in de kosten en legden er een smak geld op toe. Ik heb Harry bezocht in vele behuizingen: op de Nonnenplaats in Nijmegen, het atelier aan de Hessenberg (was dat niet de Oude Lommerd?), de Bosweiweg in Bommel, de Waalkade (wat een prachtplek, behalve als de Waal overliep), het kerkje in Ooij. Aan dat kerkje heb ik de beste herinneringen: Harry maakte er voor ons de meest "hemelse" gerechten. Overal werd zijn onafscheidelijke compagnon mee naar toe gesleept: de drukpers Aldus Manutius die 60 ton druk kon leveren en waar Harry bij nacht en ontij al die prachtige, haarscherpe prenten mee kon drukken. In Bommel, zo kwam het op mij over, had deze compagnon meer ruimte nodig dan Harry van Kuyk. Ik was er diep van onder de indruk. Ik kijk hier naar een foto van Harry, gezeten (ja echt, gezeten!) in zijn woning aan de Nonnenplaats: hartstikke vol voorwerpen en schilderijen uit de halve wereld, vele gemaakt door zijn vrienden. Een interieur totaal tegenstrijdig met de "witte vormkunst" die hij zelf maakte. De foto

verbaast mij tot op de dag van vandaag. Vooral ook omdat wij, zijn vrienden, een aantal jaren later werden geconfronteerd met een doldriest plan van Harry: met een oude legertruck door de Sahara, eindpunt Mali of zoiets. Het gezelschap ontstond door een advertentie in een Engelse krant; de tocht zou bar en bizar worden en we verwachtten dat Harry in zijn driedelig en op lakschoenen aan de expeditie zou willen deelnemen. Harry had de maaltijdvoorziening en de sanitaire voorzieningen op zich genomen. Onder zijn drukpers perste hij met 35 ton, op voorhand rollen toiletpapier tot kleine pakketjes om in de truck ruimte te sparen. We hadden er werkelijk onrustige nachten van. Naar later bleek niet onterecht want de tocht verliep met vele hindernissen; nadat de truck op het eindpunt van de hand was gedaan kwam Harry toch redelijk gezond weer thuis.

Tja, die kunstvrienden van Harry; hij had en heeft er vele in het Gelderse. Harry's borreltafel was voor mij een schier onuitputtelijke bron van exposanten: Rober Terwindt, Harry Gerretz, Ad Gerritsen, Geurt van Dijk en nog zo enkelen. Als ze al niet exposeerden hielpen zij bij de wederzijdse vernissages duchtig het bier en de wijn op te maken. Op een avond in augustus 1978 kwam bij de opening van een tentoonstelling van een van hen in onze zaal een complete band mee, naar mijn mening een buitengewoon feestelijke en hartelijke geste. Echter, aan het einde van de avond, vermoedelijk 's nachts, kwam de leider van de band bij mij om het honorarium te beuren. "Honorarium? Ik weet van niks". De bandleider verzekerde mij echter dat zijn maten nog beter konden verbouwen dan bier drinken; wij scharrelde dus 500 gulden bij elkaar bij de nog aanwezige personeelsleden van ons bedrijf want de avond had in contante verkoop nog niets opgebracht. Dat was wel vaker een probleem in die tijd.

U heeft terecht vastgesteld dat ik erg veel gesproken heb over de reliëfdrukken van Harry. Die periode ken ik ook het beste. Maar Harry heeft in zijn leven ook heel wat schitterende tekeningen gemaakt. Om een gevleugelde uitdrukking van Harry te gebruiken: "Dat kind kan tekenen".

Kunstreccensent Harry Janssen hier met zijn vrouw Annemieke waren natuurlijk ook van de partij. Harry Janssen schreef de recensie over de expositie 'Fragment' welke werd opgenomen in nieuwsbrief no 9. Foto: Joke Jouwersma

Ik heb zelf een paar wonderschone naakten. Maar niets haalt het mijns inziens bij de cassette Grafinu uit 1976, een staaltje van erotische kunst die zijn weerga niet kent maar zijn eega denk ik wel. Over Harry van Kuyk valt ontegenzeggelijk nog eindeloos veel meer te vertellen. Ik lichtte slechts enkele anekdotes uit mijn omgang met hem in de jaren '70.

Marie-Antoinette schrijft een vervolgverhaal over hem in de publicaties van de Stichting Harry van Kuyk en wie kan dat beter doen dan zij? U houdt vast nog heel wat tegoed!

Terwijl ik dit verhaal voorbereid lees ik een verbluffend artikel van Pan Emmerik in NRC Handelsblad van 6 februari dit jaar: "Pleidooi voor de oudere kunstenaar". Ik krijg de onweerstaanbare lust haar te citeren daar waar het betoog zo direct op Harry van Kuyk slaat. Ik doe dat niet, maar om twee citaten kan ik niet heen: "... dat we allemaal op elkaars schouders staan, en dat inzichten en ervaring van generatie op generatie moeten worden doorgegeven. Alles moet stromen, anders raken we afgesneden, opgedroogd." En, door haar geleend van T.S. Eliot: "Old men ought to be explorers."

Ik houd mij, tenslotte, maar bij mijn eigen citaat uit de uitnodiging voor de tentoonstelling in De Schouwzaal in 1977. Beter kan ik niet recapituleren en puntiger kan het niet worden uitgedrukt.

Harry en de spreker na het uitspreken van zijn boeiende verhandeling waarbij hij nog een verrassing in petto had. Foto: Henk Baron.

Harry van Kuyk is een precies mens; de perfectie van zijn kunstwerken is zichtbaar tot in de luxe dozen en kisten van zijn cassettes. Zijn afkomst uit de grafische wereld is daar niet vreemd aan. Daarnaast is Harry van Kuyk een man die meeleeft met wat er in de wereld gebeurt zonder daar kwezelig over te worden. Als hij pas kort geleden voor het eerst in zijn leven bergen ziet, in 't echt!, dan komen daar prenten uit te voorschijn die de natuur direct verbinden met ons aardse bestaan. Maar hij leutert niet zo over 't milieu dat het dweperig aandoet: met beide benen op de grond van zijn woning en zijn atelier in Nijmegen werkte hij, zwoegde hij, vaak nachten door, aan de drukpers om die bezorgdheid voor onze leefomgeving te verbeelden in krankzinnig moeilijk te drukken prenten."

Zo ervaar ik Harry en zijn nieuwe werk van nu weer, en nog steeds. Ik hoop dat nog lang te mogen meemaken. Ook al schrijden de jaren voort, voor jou en mij, en moeten we blijven bedenken wat een vriendin ooit eens zei: "Op onze leeftijd moet je 's morgens wakker worden met een pijnkje, anders ben je dood."

Nico de Wal

Eva Jansen, dochter van Huize 't Spijker in Beek en lid van de zevende generatie die al 250 jaar de scepter zwaait over het romantische Hotel, gebruikte haar charme en ervaring om het de vele gasten bij de opening naar de zin te maken.

Foto: Henk Baron

Tien vragen

De vragen worden deze keer gesteld door de voorzitter van de Stichting: Hans Grootbuijse. Dat voorzitterschap is niet de enige binding die hij met de kunst heeft. Organiseren van tentoonstellingen waarvan de opbrengst in zijn geheel naar de kunstenaar gaat, het jaarlijks uitgeven van een grafiekmap Grafipersingen waarvan de volledige baten naar een historisch kerkeje gaan en niet in de laatste plaats zijn bekendheid met tientallen kunstenaars en zijn kwaliteiten als bestuurder zorgen er voor dat hij kunst maar al te graag de hand reikt.

HG: Welke kunstenaars en/of typografen hebben in jouw leven en ontwikkeling een grote rol gespeeld en waarom?

H: Wonderlijk genoeg ben ik schijnbaar in staat om werk van anderen te waarderen, zelfs bewonderen, zonder daar zelf invloeden van te ondergaan. Anderzijds ben ik toch een kind van mijn tijd en is het bijna onmogelijk daaraan te ontkomen.

Zonder het te beseffen zal het heus wel eens zijn voorgekomen dat een trend of vorm om je heen bestaat om er daarna op persoonlijke wijze op te reageren. Er is wel eens over mij geschreven dat mijn werk heel nauw verbonden is met dat van architecten. Als daar een grond van waarheid in zit hebben ze gelijk dat soberheid en opbouw een deel zijn van mijn denken is, maar dan wordt er toch iets vergeten. Zelfs in mijn witte werk is de invloed van een romantische geest voelbaar en zichtbaar.

Zonder namen te noemen is er een periode in de kunstgeschiedenis geweest die mij vele jaren lang meer dan interesseerde en waar de sporen tot vandaag bij mij aanwijsbaar zijn. Ik bedoel hier het einde van de negentiende, begin twintigste eeuw: de tijd van de Franse impressionisten. Hun moed en koppigheid tegen de recensies van toen in, hun gevoel voor romantiek en vakkennis hebben op mij tot vandaag grote indruk gemaakt. Wat ik ongetwijfeld heb meegenomen van hun werk, is de romantiek.

Hoe ik dan, terwijl ik een Pietje-precies ben, dat met romantiek kan verweven, weet ik niet.

Want het laat zich niet ontkennen: ik ben een onverklaarbare romanticus.

HG: In jouw werk (van welke kleur en techniek dan ook) straalt het perfectionisme er vanaf. Ongetwijfeld heb je ook 'snelle' kunstwerken gemaakt die wellicht ook perfect zijn, waarom zien we die haast niet?

H: Wat hier genoemd wordt 'snelle' kunstwerken, die ik gemaakt zou kunnen hebben, die bestaan maar ten dele. Bedoeld wordt waarschijnlijk het vastleggen van een gedachte, vorm of idee wat ontstaat in een ondeelbaar klein moment. Als je zoiets vastlegt in een notitie, een vluchtige schets, getekend of geschreven heeft dat in principe weinig te maken met het eindproduct in welke techniek, vorm of kleur dan ook.

Heel vaak is het slechts een onderdeel daarvan maar even vaak komt het voor dat het van geen enkel nut is geweest. Het creatieve proces, al of niet aan de hand van de 'notitie', gebruikt wellicht het eerste idee wat ontstond. Of zo'n notitie iets van precisie in zich heeft weet ik niet. Mogelijk is dat het idee min of meer duidelijk is vastgelegd, maar het is vaak niet meer dan een leidraad is voor het uiteindelijke werk.

Dat eindproduct heeft voor mij wèl die precisie nodig al ontstaat dat vaak snel, soms in enkele minuten, maar vaker is het een veel langer proces. Soms gaat de hele zaak de vuilnisbak in en soms ben ik er min of meer gelukkig mee. Vaak pas na enkele dagen dat zoiets ontstond weet ik dat het goed is. Maar in beide gevallen is wat er aan het kunstwerk voorafging voor mij zinloos geworden en zie ik geen enkele reden om het te bewaren.

Anders ontstaat er ergens een uitgebreide verzameling van sigarettenvloeijsjes, krantenrandjes of velletjes waarop die ideeën 'geschreven' zijn en daar zie ik echt het nut niet van.

Dat daar andere ideeën over bestaan is nogal duidelijk als je de collectie van de gebroeders van der Grinten ziet in het Jozeph Beuys Museum in Kleef.

HG: Heb je van een uitgave of prent wel eens spijt gehad dat deze is uitgekomen of verschenen is?

H: Voor zover ik mij herinneren kan is dat inderdaad één keer voorgekomen. Samen met Eppo van der Kleijn werkte ik vier jaar aan een bijzonder boek: 'Backside Blues'. Ik vroeg mijn vriend daar een voorwoord bij te schrijven. Wij hebben daar heel veel over gesproken in welke vorm we dat zouden doen, welke metafoor te gebruiken was om onze ideeën over te brengen. Zoals dat kan gaan; het thema bleek zo boeiend te zijn dat hij

en ik eraan bleven werken totdat het gevraagde voorwoord een compleet boek werd en mijn tekeningen daarbij uitgroeiden tot meer dan veertig werken. Beiden verheugden wij ons op het toekomstig boek; een zinnig en fraai werk in een kleine oplage, want beiden vonden we dat noch de tekst, noch de illustraties allemanskost was.

De drukproeven waren klaar en ik belde hem in Amsterdam om ze te brengen. Nauwelijks een uur nadat hij in het VU-ziekenhuis in Amsterdam overleed was ik daar. Meer dan dertig jaar waren wij zeer bevriend met elkaar en die ochtend zal ik dan ook nooit meer vergeten. Aangeslagen nam ik mij voor het boek nooit meer uit te geven, iets wat ik later met zijn dochter definitief besloot. Spijt heb ik daarover nooit gehad maar telkens als ik tekst en illustraties weer eens in mijn handen vallen komt er iets boven van 'goed besloten toen, maar verschrikkelijk dat hij er niet meer is'. Ik kan mij niet herinneren dat ik van prenten van mijn hand ooit spijt gehad heb. Slecht werk komt bij mij niet door de 'censuur'.

HG: Zijn Romeinse cijfers voor jou cijfers of letters?

H: Eigenlijk zijn cijfers zoals wij die in de westerse wereld benutten een internationaal gebruikt 'Fremdkörper', iets wat niet bij ons hoort. Al heel vroeg in de beschavingsgeschiedenis bleek er behoefte om hoeveelheden aan te geven. Men deed dat in samenstelling; de eerste, de enige, de tiende of de duizendste en nog vele andere systemen. Volgens mij realiseerden de Romeinen voor het eerst in de Westerse beschaving een vorm van nummering door de al bekende schrifttekens te benutten om ook getallen weer te geven. De letters I, V, M, C en D werd in kapitale vorm in diverse combinaties gebruikt om getallen leesbaar te maken. Tot vandaag, zelfs als je het deftig wil doen of klassiek. Pas veel later 'leende' de westerse wereld uit de Arabische geschriften de tekens die zij gebruikten om getallen te kunnen schrijven die leesbaar waren zonder samenstelling van begrip. Dat systeem is internationaal geworden dat wil zeggen: in alle talen ter wereld

gebruikt en is volgens mij de enige echte internationale normalisatie. Concreet: Romeinse cijfers zijn enkele *letters* die gebruikt werden om een cijfer aan te geven.

HG: De techniek van de zogenaamde 'witte prent' is een door jou ontwikkeld procédé dat te maken heeft met papierkeuze, het maken van de drukvormen en het tenslotte drukken op een door jou ontwikkelde handhydraulisch pers. Heb je er wel eens over nagedacht deze techniek aan een jonge kunstenaars door te geven?

H: Over de techniek van mijn reliëfdrukken is zo langzamerhand een hele bibliotheek gepubliceerd. Zelfs tot vervelens toe heb ik aan journalisten van kranten, tijdschriften, vakbladen en vele collega's moeten uitleggen op welke wijze ik die prenten maakte. Op het laatst was het technische verhaal bijna net zo interessant als het eindproduct omdat het in beide gevallen iets was wat een echte toevoeging was geworden in de (gedrukte) artistieke grafiek. Daar heb ik natuurlijk zelf ook een flink steentje aan bijgedragen door in te gaan op uitnodigingen van geïnteresseerden op technisch en artistiek gebied. Eindeloos en met veel geduld heb ik waarschijnlijk honderden keren verteld hoe zoiets ontstaat, met welk papier ik werk, verhandelingen over vocht, temperatuur en drukkracht, de tijd die het kost om vormen met de hand te vervaardigen en weet ik veel nog meer. En altijd was er grote belangstelling, ook internationaal bij collega's. Helaas was het resultaat ook altijd hetzelfde: prachtig maar mij te veel werk!

Dat neemt niet weg dat het spijtig zou zijn als ik de enige bleef die dit procédé in mijn werk toepas.

Daarom zou ik best bereid zijn om een collega met werkelijke belangstelling voor dit facet van de grafische druktechniek over te dragen. Een paar voorwaarden moet ik dan wel stellen. Op de eerste plaats moet hij of zij een eigen karakter of stijl in zijn/haar werk hebben en niet proberen de mijne te imiteren. Vervolgens moet hij niet vies zijn van een heleboel werk en echt zero-tolerantie hebben voor iedere slordigheid.

Wie daar trek in heeft mag zich bij mij melden, van haver tot gort leren hoe het werkt en na mij mijn pers - die uniek is in de wereld - naar zijn atelier brengen. (1600 kg!).

HG: Jouw voorkeur gaat uit naar het scheppen van vrouwelijke naakten. Waarom deze voorkeur? Zijn mannelijke naakten moeilijker of minder interessant?

H: Zolang er op deze wereld mensen bestaan is er maar één maat die geldig is: mensenmaat. Alles wat er om ons heen is moet die maat bezitten. Van kathedraal tot stoel om op te zitten, van vulpen tot schip, van bestek tot huis, als het geen mensenmaat heeft is het een prul. Dat ook ik die maat als een rode draad door mijn werk verweef is logisch en als dan het vrouwelijke deel van de mensheid mij op zowel esthetisch als op maatgebied de weg wijzen is het maken van het vrouwelijk naakt een fantastische mogelijkheid om deze twee aspecten te laten samenvloeien. Ongeveer een halve eeuw probeer ik daar iets mee te doen, zonder de maat of traditie te verwaarlozen. Of dat lukt is niet aan mij te beoordelen. Wat ik ervan kan zeggen is dat ik het heel erg graag doe en omkijkend naar wat ik deed, er zeer gelukkig mee ben. Maar ik ben nog lang niet klaar. En wat die voorkeur betreft voor vrouwen? Wel die geven mij handenvol werk en ik kan maar één ding tegelijk.

HG: Heb je er wel eens over nagedacht een 'eigen' letter te ontwerpen?

H: Natuurlijk. Al in mijn heel jonge jaren fascineerde mij de vorm van de letters. Niet alleen als onderdeel van een woord, veel meer als een autonoom teken. Later bij de hogere opleidingen in de typografie in Amsterdam leer je dat het karakter in de vormgeving van letters, de bijna mathematische constructie ervan en het persoonlijke inzicht van de letterontwerper van groot belang zijn bij het ontstaan van een nieuw lettertype. Ja, dan komt bijna automatisch de gedachte bij je op om het ook

eens te proberen. Maar tegelijkertijd wordt je geconfronteerd met ware meesterwerken op dat terrein. Om er maar een paar te noemen: Aimé Tavernier, Peter Schoeffer, Fleisman, Henric Lettersnider (!) en niet te vergeten de belangrijkste letterontwerpers van ons land, De Roos en Van Krimpen.

Als je bijna dagelijks omgaat met hun letters besef je pas wat een prachtig stuk werk dat is en hoe moeilijk het is om iets te scheppen dat een echte toevoeging is op wat er in vele eeuwen is ontstaan. Proberen zoiets te scheppen heeft natuurlijk zijn nut, maar je beseft tegelijkertijd dat het onzin is om eens een Da Vinci of een Rembrandt te willen vervaardigen. Ik buig graag mijn hoofd voor de genieën, door zelfs niet te proberen op hun troon te gaan zitten.

HG: Buiten de al op stapel staande projecten, zit er in jouw achterhoofd nog iets dat je graag zou realiseren of schrijven?

H: Gelukkig wel. Zoals ik al aangaf, ik werk altijd in reeksen, projecten noem ik het. In zo'n periode loopt mijn geest, zeg mijn creativiteit, niet over een rail maar blijft rondzwerfen in tientallen mogelijkheden om me uit te drukken. Als ik intensief werk om een reeks, bundel of boek tot een goed einde te brengen, vermengen mijn gedachten zich al weer met iets wat mogelijk het volgende onderwerp, motief of aanleiding is voor een volgend werk. Zoals gebleken is was het meer dan een halve eeuw en zo is het nu ook weer. Na een vijfjarige periode van grote landschappelijke interesse, die resulteerde in twee tentoonstellingen, groeide er het verlangen om weer eens te beginnen aan een andere voorkeur: het landschappelijke en onmiskenbare romantische naakt. Die wisselingen van onderwerp, techniek en de benadering daarvan, heeft mij artistiek gezien altijd in leven gehouden. In zo' n overgangperiode zit ik nu en ik ben met hart en ziel bezig dat facet van de beeldende kunst ruimte te geven.

En ook nu zal het wel weer gebeuren dat zich daarna weer een volgend avontuur gaat aandienen om naadloos van het een in het ander te glijden. Wat dat is weet ik niet, nog niet althans maar ik ben er van overtuigd dat ik niet in een zwart gat zal vallen. Wat het ook zal zijn: ik zal er wel weer met veel plezier en inzet aan werken.

HG: Bestaat er bij jou angst, gezien je leeftijd, dat er een moment komt dat je niet meer scheppend kunt bezig zijn?

H: Ik geloof niet dat leeftijd oorzaak kan zijn van, laten wij het 'artistieke impotentie' noemen. Natuurlijk is de latente angst voor zoiets een leven lang aanwezig, maar zolang het tussen de oren gezond blijft overwin je die gevoelens door met een bepaalde koppigheid je werk te blijven doen. Ik hoop zelfs dat wanneer het werk lichamelijk niet meer is op te brengen, er dan een bepaalde creativiteit mogelijk is die weliswaar niet meer tot een zichtbaar product kan leiden, maar in de overdrachtelijke zin voor mij toch kan bestaan.

Er is een niet al te lange periode in mijn leven geweest dat ik geestelijk en lichamelijk niet in staat was om mijn werk te doen. In die tijd dacht ik alleen over mijn werk, kwam op ideeën voor bij voorbeeld een prent die ik tientallen keren doordacht totdat dat imaginaire product voor mij echt bestond. Toen de normale toestand weer terug was, wilde ik die werken uitvoeren maar vond het eigenlijk niet meer nodig. Voor mijn gevoel bestonden ze al en waarom zou je ze dan nog een keer maken? Misschien is dit een extreem voorbeeld maar ik ben er bijna van overtuigd dat die vorm van ego-creativiteit mogelijk is mits je bovenkamer in orde blijft. Overigens komt dat gegeven of die gedachte zo goed als niet voor en werk ik alsof ik gisteren pas ben begonnen.

HG: Welke rol speelt het 'thuisfront' in jouw werk? Is dat wellicht een inspiratiebron of muze?

H: De uren, dagen en maanden die je met je werk bezig bent zijn heel vaak gevuld met problemen, artistiek of technisch. Moederziel alleen ben je bezig met je beroep, wat volgens mij een eenzaam beroep is. Er is niemand om je heen om je te helpen om uit het niets iets naar boven te brengen dat volledig recht doet aan je kunnen en kennen.

Zelfs het omschrijven van je ideeën en van de problemen die je hebt, is moeilijk over te brengen aan anderen, zelf niet aan je levensgezel. Als die levensgezel dan het vermogen heeft begrip te hebben voor je zwijgen, (veel te lang) werken, slagen of mislukken in je werk, is dat geen bijkomstigheid maar iets van essentieel belang. Hoe zoiets werkt weet ik niet eens, maar per uitzondering geef ik mijn vrouw hier de mogelijkheid uit te leggen wat volgens haar de waarde van het thuisfront is.

M-A: Wat Harry zegt is waar: hij heeft een eenzaam beroep. Dat ik inspiratiebron zou zijn is te vleiend. Ik voel me meer een leerling die dagelijks leert van de levenskunstenaar Harry van Kuyk. Gelukkig is Harry extrovert en deelt hij wat hem bezighoudt. Daarmee betreft hij mij en zijn vrienden in het proces waar hij in zit of in andere zaken die hem boeien. Ik vind dat ik daarbij tekort schiet als het gaat om het geven van een reactie. Ik wil met het geven van een mening ook niet beïnvloeden. Harry is zelf al kritisch genoeg. Het is zijn werk, hij maakt keuzes. Ik uit dit vaak door te zeggen: 'Ik ga in je afvalbak wonen en vang op wat bij jou niet door de ballotage kon'. Meestal ben ik overweldigd door wat ik zie of lees en ben ik een (applaudiserende) supporter. Ik heb een ander vak, waar ik verstand van heb. Wat dat betreft hebben we respect voor elkaars werk en geven elkaar de ruimte om te werken en om ieder zich in zijn eigen vak te laten ontwikkelen. Dat is heel waardevol. Nadeel van mijn vak is dat het maatschappelijk minder vanzelfsprekend is om het er in het privéleven over te hebben. Kunst is er voor dag en nacht en voor iedereen, een onuitputtelijk boeiend thema, het mos op onze ziel.

Van de penningmeester

Harry van Kuyk Stichting 2003
Staat van Inkomsten en Uitgaven:

Inkomsten:

Vriendenbijdragen 2003	1.180.00
Vriendenbijdragen 2002	225.00
Rente	13.01
Totaal	<u>1.418.01</u>

Uitgaven:

Kamer v Koophandel	39.39
Representatie	10.00
Nieuwsbrief + porti	212.90
Reliëfdruk*	70.00
Rente	6.16
Bijeenkomst vrienden:	
- 2003	250.00
- 2004, voorbereiding	523.03
Werving vrienden	85.92
Resultaat 2003	<u>220.61</u>
Totaal	<u>1.418.01</u>

Harry van Kuyk Stichting

Jaarrekening 2003

Baten:

Vriendenbijdragen	1.180.00
Rente	<u>13.01</u>
Totaal	<u>1.193.01</u>

Lasten:

Kamer v Koophandel	39.39
Representatie	10.00
Bijeenkomsten vrienden:	
- 2003	250.00
- 2004	523.03
Nieuwsbrieven + porti	212.90
Rente	6.16
Reservering werving donateurs	<u>151.53</u>
Totaal	<u>1.193.01</u>

Harry van Kuyk Stichting

Balans: Per 3112 2003

Activa:

Bank:	
- 0101 2003	1.769.95
- resultaat 2003	<u>220.61</u>

Totaal 1.990.56

Passiva:

Reservering aankopen:	
- 010103	1.600.00
- aankoop	7/ 70.00
	1530.00
Reservering werving:	
- 010103	394.95
- 2003	7/ 85.92
- reservering	+/- <u>151.53</u>
Totaal	<u>1.990.56</u>

Toelichting Balans:

Activa:
Rekening Courant 1219.19.072: 519.64
Spaarrekening 3626.353.559: 1.470.92

Activa:
Aankoop betreft:
* Reliëfdruk Cascade 100/100

COLOFON

De nieuwsbrief is een uitgave van de Stichting Harry van Kuyk en verschijnt minstens twee maal per jaar voor de vrienden van de stichting. Voor nieuwe leden zijn voorgaande nummers beschikbaar, zolang de voorraad strekt. U kunt lid worden door middel van een donatie van jaarlijks (minimaal) €25,-. Een bedrag dat kan worden overgemaakt op nr. 12.19.19.072 van de Stichting Harry van Kuyk te 's Hertogenbosch onder vermelding van 'donatie' 2004 en natuurlijk voorzien van uw naam en adres. Bijdragen of vragen voor de nieuwsbrief zijn welkom bij de redactie.

Redactie: Marie-Antoinette van Kuyk - Minis
Prins Willem Alexanderstraat 11,
6576 BK Ooij/Ubbergen

Voorzitter: Hans Groothuijse,
Verbindingsweg 7,
6573 BS Beek/Ubbergen

Vice voorzitter: Hans Mojet
Grotestraat 39B
6653 BJ Deest

Secretariaat: Martiene Visser - ter Horst,
Van Limburg Stirumweg 28,
6861 WL Oosterbeek

Pennigmeester: Kees van Katwijk
Hintham 85,
5246 AD Rosmalen

Anno 1751

250 JAAR

Hotel Restaurant

„'t Spijker”

De eminence grise onder de hotels
(maar heel goed bij de tijd)

Rijksstraatweg 191 - 6573 CP - Beek Ubbergen